

Nesahejte na něj, patrně má blechy!

*Pes má krásu bez ješitnosti, sílu bez krutosti
a lidské ctnosti bez lidských nectností.*

(Lord Byron)

Nesahejte na něj, patrně má blechy!

Pavlna Filipovská

Určitě jste si všimli, že čím dál větší prostor na stránkách tisku a v médiích všeho druhu je věnován problému komunikace. Čím toho více umíme a víme, tím nákladnější je najít cestu, jak si všechny ty „výdobytky civilizace“ vzájemně sdělovat. Vymýšlíme, jak to udělat, abychom komunikovali stručně, všestranně srozumitelně a hlavně rychle. Z jednoho konce světa na druhý. Někdy se začínám bát, že brzy přijde doba, kdy lidé zasednou k počítačům, přestanou jeden na druhého mluvit, jazyk jim zdřevění a zleniví, protože jej budou pramálo potřebovat, a všechno obstarají hbité prsty na klávesnici – zkrátka budeme klábosit po internetu. Chci věřit, že je to jen taková moje noční můra a že nezapomeneme na ten prastarý a nejpřirozenější způsob komunikace: uvařit kávu, čaj, nalít sklenku dobrého moku a dát se úplně obyčejně do řeči – prostě pěkně v klidu si popovídat o všem možném...

Snad teď některým z vás, vážení, připadám jako staromilec – a řeknete si, že tu řeším svůj generační problém. To byste mi však křivdili! Přiznávám, že s počítačem příliš nekamarádím. A když na něm utírám prach, cudně klopím oči, abych si z té jeho obrazovky nepřečetla výčitku nebo posměch. Ale jinak proti vyspělé technice nic nemám a všem, kteří jí dokonale vládnou, upřímně fandím.

Jenomže! Jsem úplně obyčejná ženská a jako taková jsem také patřičně upovídaná. Elektronická pošta nebo chatování (snad se to tak píše!) mě nemohou uspokojit. A kdyby mi snad stále kupředu cválající pokrok vymýtil všechny partnery k debatě, vím, na koho se s jistotou obrátit. Mám přece psy! Ti si na mě udělají čas vždy. Pozorně mne vyslechnou, a pokud bych je už příliš nudila, mezi řečí si zdřímnou, ale za okamžik budou naslouchat trpělivě dál, dokud se ze všeho,

Nesahejte na něj, patrně má blechy!

co mám na srdci a na jazyku, nevymluvím. Jaká úleva, jaké útočiště! Jsem skálopevně přesvědčena, že se nemýlím. Oni mi ti pejskové nejen naslouchají, ale oni mi i rozumějí. Přesně vycítí moji momentální náladu a chápou z větší části i obsah mého sdělení. Tento dojem potvrdil a vědecky doložil profesor vancouverské univerzity psycholog Stanley Coren. Vydal knihu, která má pomoci lidem porozumět tomu, co jim jejich psi přátelé chtějí sdělit. Když totiž nedojde ke komunikaci mezi psem a jeho pánem, psi jsou většinou daleko pohotovější a chápavější. Oni jsou schopni nám porozumět daleko více než my jim. Nám totiž chybí schopnost vcítit se do psi duše a rozkrýt smysl takového sdělení.

Všeobecně panuje přesvědčení, že pes, který vrtí ocasem, je šťastný a přátelsky naladěný. To je veliký omyl! Snad jen přemýšlí, do kterého lýtka se vám zakousne. Ale pokud na vás vrčí, není třeba mu to zazlívát a vykládat si to špatně. Třeba se na vás tímto způsobem usmívá. Podle pana profesora je pes daleko inteligentnější, než si myslíme. Je stejně tak chytrý a chápavý jako malé dítě. On vám dobře rozumí, jen nemůže odpovídat tak, abyste tomu rozuměli vy. Pokud si uvědomíme, že pes je schopen rozumět dvěma stům slovům, zjistíme, že mu můžeme vysvětlit téměř všechno.

A také pochopím, že před ním nic neutajíme. Vzpomeňte si na příhodu, kterou popisuje Karel Čapek. Při jedné návštěvě u prezidenta Masaryka v Lánech se k nim připojil venkovský voříšek. Čapek ho pohladil a pan prezident ho anglicky upozornil: „Nesahejte na něj, patrně má blechy!“ Tomáš Garrigue Masaryk totiž věděl, že ten pejsek rozumí česky a nechtěl se ho dotknout. A tak vás chci poprosit, abyste si se svými pejsky povídali pěkně česky a vlídně. Drsná sdělení si nechte pro sebe, nebo pro ty, kteří si je zaslouží. Psi to rozhodně nejsou!

Mezi mé oblíbence patří boxeři. Kdysi dávno v minulém století, přesně v roce 1951, nám Ježíšek nadělal dárek, na který nemohu zapomenout. Mezi balíčky a krabicemi různých velikostí byl i proutěný košík „bramborák“. Podivně se kymácel, ba dokonce vydával i zvuky. Pochopitelně že přilákal moji i bratrovu pozornost. Odstranili jsme šátek, který skrýval toto „vánoční tajemství“ a při pohledu na obsah košíku jsme oba na chvíli zapomněli dýchat. Na podušce leželo zlatavé klubíčko s tázavýma hnědýma očima a z černé tlamičky na nás vyplazovalo růžový jazyk. Byl to vytoužený pes – boxer! Údivem a bezmeznou radostí jsme byli celí zkoprnělí, a tak se nový člen rodiny musel z dočasného proutěného příbytku dostat sám. Koš prostě překlopil, na silných tlapách udělal pár nemotorných kroků a nenuceně se vyčural mezi dárky pod stromečkem. Ihned dal jasně najevo, že by přivítal něco na zub. Začal se vážně zajímat o čokoládovou figurku, která mu visela přímo před čumákem. Tak to je vzpomínka z dětství – a věřte, vážení, ač více než padesátiletá, dodnes živa a krásná!

A teď trochu prózy do poezie. Tatínek tehdy pejska koupil od renomovaného chovatele, a tak se podle rodokmenu jmenoval Arco. To bylo sice jméno vznešené,

Nesahejte na něj, patrně má blechy!

ale trochu strohé. Proto nový člen rodiny dostal jméno Golem podle jedné z her Voskovce a Wericha. Úzce to souviselo s neustálým vzpomínáním na Osvobozené divadlo. To mě provázelo už od kolébky. Však také fenka foxteriéra, kterou si pamatují ještě z dob válečných, se jmenovala Siska po dívčí postavě z „Balady z Hadrů“.

S Golemem přišlo mnoho radostí, ale také starostí. Hlavně pro tátu. Začali ho prohánět kynologové. Byli jsme majiteli špičkového psa a ten si zasloužil adekvátní vzdělání a prezentaci. Tatínek chvíli vzdoroval, nakonec však podlehl – a docela rád. Poctivě docházel na cvičiště. Hlásil pyšně každý sebemenší pokrok ve vzdělání našeho miláčka. Chlubil se pochvalami, které si na cvičáku s Golemem vysloužili. Dokonce byl i na několika výstavách. Jedné jsem se s naší rodinou také zúčastnila. Musím říci, že nikdy jsem tátu neviděla tak ztrémovaného a zároveň důležitého. Ta výstava se konala v Praze na Štvanici. Dodnes to vidím – tatínek poctivě klusal v kruhu kolem stolku rozhodčího, a když Golem dostal modrou stužku a diplom, na kterém stálo „výborný“, měl ve tváři výraz právě vítězivší královny krásy celého světa.

Jenomže přišly ještě další nerváky! Bylo třeba dosáhnout jakési „psí maturity“, aby ten náš „pan pes“ mohl být zapsán do prestižní plemenné knihy. Táta vše konzultoval s odborníky a domů se vrátil téměř zhroucený. Stopařská zkouška! Všichni tvrdili, že boxeři jsou na tom s čichem moc špatně! A tak v onen důležitý a památný den si tatínek natřel podrážky smrdutým slanečkem, vyšlapal předepsané množství kroků s patřičnými lomy, upustil předepsané předměty na předepsaných místech a strachy ani nedýchal. Já to zkrátím! Golem všechno statečně „vyčuchal“, provedl identifikaci „kladeče“ a poslušně zůstal na místě, kde ho nervózní páníček odložil.

Prospě! Ale i kdyby propadl, nikdy mu nezapomeneme, že byl po celý čtrnáctiletý život věrným, milovaným i milujícím kamarádem. Boxeři jsou nejen mistři stopařského umění, ale spolehliví a nenahraditelní partneři, ušlechtilí přátelé. A těch, jak všichni dobře víme, není nikdy dost. Važme si jich!

Asi jako každá žena mám ráda květiny. Na jaře se nemohu dočkat, až budu na balkoně a na terase sázet kytky a očima je každý den popotahovat ze země v naději na první poupátka. Ale nemyslete si, vážení čtenáři, že jsem nějaký erudovaný „superodborník“. Naopak. Já vždy něco zasadím a potom čekám na zázrak. S rostlinkami hovořím, domlouvám jim a pečuji o ně v mezích svého amatérského snažení. Nechci se chlubit, ale v loňském roce jsem měla určitě nejbohatší muškáty v celých Strašnicích – všechny sousedky mi je chválily a ptaly se, jak jsem těch čarokrásných výsledků docílila. Říkala jsem jim čistou pravdu – že jsem je totiž prostě „ukecala“. Většinou se zatvářily nevěřičně a ve skrytu duše si myslely, že jsem učiněná bestie a sobec a že se nechci o to pěstitelské tajemství podělit.

Hortenzie vypadá, že také vykvete přebohatě. Ovšem bude to nervák! Sídli totiž na zahradě. Tam se pochopitelně pohybuje všichni – a hlavně naši psi. A to je kámen úrazu! Psi se totiž o mou pěstební činnost velmi soustředěně zajímají. Fandí mi a všechno, co se mi podaří nakypřit, úhledně uhrabat a něčím osít,

Nesahejte na něj, patrně má blechy!

okamžitě překontrolují. To znamená, že se jeden po druhém po záhonku projdou, a pokud už tam nějaká nadějná rostlinka „vegetuje“, očichají ji a alespoň jeden z nich zvedne nožičku. Asi mi tak dávají najevo, že jsou s mou prací spokojeni a že kolaudace dopadla na výbornou. Zažívám velmi těžké chvíle. Oni ti pejskové to se mnou vlastně myslí dobře. Věnují se mi, sledují pozorně mou práci. A když nemohou přiložit nožku k dílu, tak alespoň hrábnou, čichnou a označkují. To všechno si musím říkat, abych potlačila ten mizerný pocit z marné práce a nedopustila se něčeho, co by moje psi kamarády, a v tuto chvíli i „spoluzahradníky“, mohlo urazit.

Vrátím se nyní oklikou k oné hortenzii. Naši psi dobře vědí, že mi na ní záleží. Pozorují, jak od časného jara okukují, jestli nasazuje pupeny, zkoumám, kde všude se asi časem objeví květ a jak se vybarví. A oni mi samozřejmě chtějí udělat radost a milé hortenzii se také věnují! Ovšem svým psím způsobem! A tak za nimi pořád chodím s konví a omývám listy, které poctili svou pozorností. Je to taková věčná hra – od časného jara do pozdního léta. Zním dobře její pravidla a vím, že nemohu zvítězit. Největším úspěchem je remíza, která je podmíněna jednak odolností rostliny, jednak pohotovostí, s jakou sáhnu po konvi s vodou a odvrátím nebezpečí.

To víte, vážení, že už jsem mnohokrát prohrála. Například nikdy nezapomenu na to, jak jsem si umínila, že v takovém malém jezírku (maminka tomu říkala „plivátko“) budu pěstovat lekníny. Pěkně jsem je tam ukotvila několika kameny a teoreticky nic nebránilo tomu, aby se za čas na hladině objevily pohádkově něžné květy. Ale vloudila se chybička! V tom „plivátku“ se vášnivě rád chladí náš černý labrador Bonno. Je mu totiž horko celý rok, a proto si v té mělké vodě rád postojí, sedne, a když řádně připaluje, klidně si i lehne. A tak se stalo to, co se muselo stát! Bonno vstoupil do lázně, pod nohama se mu pletlo cosi nepatřičného, tudíž to obtížné „něco“ vylovil a odložil na břeh. Nesčíslněkrát jsem ty lekníny znovu ponořila a nesčíslněkrát je Bonno vytáhl. Vyhrál! Přišel totiž na to, že je nemůže jen tak pohodit nablízku, a proto je zahrabal v nejvzdálenějším koutě zahrady.

Našla jsem je pozdě! Bonno vyhrál na body! Teď si však nejsem jista, jestli by si nezasloužil, aby úsloví „kozol zahradníkem“ nebylo na jeho počest opraveno. Vždyť „Bonno zahradníkem“ také nezní špatně.

Pavčina Filipovská, zpěvačka, herečka, moderátorka, zpívala a hrála v hudebně-dívaldelním souboru *Apollo*, kde měli tehdy angažmá také Karel Gott, Karel Hála a Yvonne Přenosilová. Její příznivci si jistě pamatují na její působení v divadle *Semafor*. Velkou oblibu si získala také televizním pořadem „Dostaveníčko u...“, který řadu let vysílala Čs. televize.

Nyní spolupracuje s *Divadelní společností Josefa Dvořáka*. Má vlastní komponovaný pořad „Pavčina Filipovská a její hudební přátelé“, v němž vzpomíná na dětství a oblíbené herecké kolegyně. Vztah Pavčiny Filipovské ke zvířatům je příslovečný. Její domov vždy obýval nějaký ten pes a mnohdy nezůstalo u jednoho – dnes má čtyři. Často se účastní beneficí na podporu ochrany zvířat, nebo moderuje akce, které nějakým způsobem se zvířaty souvisejí.